

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ КОМП'ЮТЕРНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Декан факультету комп'ютерних
інформаційних технологій**

Ігор ЯКИМЕНКО
« 29 » вересня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з науково-педагогічної
роботи**

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 29 » вересня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІННІОТ

Святослав ПИТЕЛЬ
« 29 » вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни
«ПЕДАГОГІКА»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

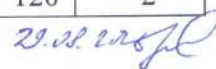
Галузь знань – А Освіта

Спеціальність – А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Спеціалізація – А5.39 Цифрові технології

Освітньо-професійна програма – «Професійна освіта (Цифрові технології)»

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практ. (год)	ІРС (год)	Тренінг (год)	СРС (год)	Разом (год)	Екзамен (сем.)
Денна	1	1	32	14	3	6	65	120	1
Заочна	1	1	8	4	-	-	108	120	2

Тернопіль – 2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань А Освіта, спеціальності А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями), затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 8 від 26 червня 2025 р.).

Робочу програму склала к.пед.н., доцент кафедри освітології і педагогіки **Ольга ГЛАВАЦЬКА**.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри освітології і педагогіки (протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.).

**Завідувач кафедри,
д.пед.н., професор**

Володимир ЧАЙКА

**Гарант освітньої програми,
к.е.н., доцент**

Оксана БАШУЦЬКА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА»

1. Опис дисципліни

Дисципліна – «Педагогіка»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань – А Освіта	Статус дисципліни: нормативна Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями) Спеціалізація – А5.39 Цифрові технології	Рік підготовки: денна – 1 заочна – 1 Семестр: денна – 1 заочна – 1, 2
Кількість змістових модулів – 1	Освітньо-професійна програма – «Професійна освіта (Цифрові технології)»	Лекції: денна – 32 год заочна – 8 год Практичні заняття: денна – 14 год заочна – 4 год
Загальна кількість годин: 120 год	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: денна – 65 год заочна – 108 год Індивідуальна робота – 3 год Тренінг – 6 год
Тижневих годин: 8, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Педагогіка»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є комплексне вивчення загальних основ педагогіки; формування стійких уявлень про предмет, завдання, основні категорії педагогіки, її зв'язки з іншими дисциплінами; розкриття ролі педагогічної підготовки в цілісній системі професійної підготовки; розвиток креативного мислення, високого рівня педагогічної культури.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- опанування основними поняттями, завданнями та функціями педагогіки;
- засвоєння здобувачами системи знань принципів, форм, методів виховання і навчання;
- формування в студентів уявлення про процес навчання, його цілі, методи

та форми контролю;

- розвиток у студентів педагогічного мислення, здатності до аналітичного осмислення педагогічної дійсності;

- навчання творчих підходів до розв'язання нестандартних педагогічних ситуацій, уміння приймати найбільш вдалі рішення відповідно до педагогічних закономірностей, принципів виховання і навчання;

- формування умінь та навичок організації, здійснення та аналізу професійної діяльності;

- сприяння формуванню у студентів основ педагогічної майстерності.

Передумови для вивчення дисципліни.

Курс «Педагогіка» передбачає наявність знань із суміжних дисциплін: Українська мова за професійним спрямуванням, Іноземна мова, Філософія, Основи цифрових технологій в сфері освіти.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни забезпечує формування таких *компетентностей*:

K12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

K15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

K20. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

2.4. Найменування та опис компетентностей професійного стандарту: загальні компетентності:

- здатність адаптуватися до умов освітнього середовища;

- здатність виконувати звичні професійні дії ефективнішим способом;

- дотримуватись етичних норм поведінки;

професійні компетентності:

A1. Здатність вивчати, аналізувати та застосовувати навчальну, методичну, наукову, правову та іншу інформацію щодо планування освітнього процесу.

A2. Здатність планувати заняття з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки.

B1. Здатність формувати зміст освітніх компонентів відповідно до вимог освітніх стандартів/програм.

B3. Здатність здійснювати контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

B1. Здатність оволодівати перспективним педагогічним досвідом та застосовувати його у професійній діяльності.

B2. Здатність до професійного розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти.

E1. Здатність до проєктної діяльності у сфері освіти.

E2. Здатність реалізовувати національні та міжнародні проєкти у сфері освіти та партнерства.

2.5. Програмні результати навчання

ПР02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).

ПР03. Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

ПР08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПР15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.

ПР20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПР25. Забезпечувати рівні можливості й дотримуватися принципів гендерного паритету в професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни «Педагогіка»

Змістовий модуль. Педагогіка як наука, теоретичні основи навчання й виховання

Тема 1. Педагогіка як наука: її становлення й розвиток

Педагогіка як галузь наукового знання про виховання людини. Основні етапи її розвитку. Об'єкт та предмет педагогіки. Методологічні основи педагогіки.

Основні категорії педагогіки. Структура педагогічної науки.

Зв'язок педагогічної науки з іншими науками: філософією, психологією, фізіологією, медициною тощо.

Основні освітні теорії й методологічні підходи та їхнє практичне застосування у педагогічній діяльності.

Роль педагогічної підготовки в цілісній системі професійної підготовки.

Тема 2. Розвиток, виховання та соціалізація особистості

Наукові дослідження – шлях до вирішення проблем педагогіки. Сутнісна характеристика особистості та її психологічна структура. Поняття «індивід», «особистість», «індивідуальність» як характеристики людини. Фактори розвитку особистості. Вікова періодизація дитинства. Рушійні сили розвитку особистості.

Виховання як фактор розвитку і формування особистості. Виховання як спеціально організований процес. Народна педагогіка про чинники формування особистості, їх особливості та взаємозв'язок.

Суть соціалізації. Механізми соціалізації. Класифікація й загальна характеристика факторів соціалізації: макрофактори, мезофактори, мікрофактори. Роль провідної діяльності у формуванні особистості.

Цінності громадянськості й демократії та їхнє значення у вихованні молоді.

Особливості соціалізації дітей з особливими освітніми потребами.

Тема 3. Самовиховання як вищий етап виховного процесу

Поняття, ознаки, види та структура самовиховання. Воля – провідна функція у самовихованні. Структурна модель самовиховання особистості. Зв'язок між вихованням і самовихованням. Самовиховання у житті та діяльності видатних людей.

Основні характеристики та методи процесу самопізнання. Методи самопізнання. Основне правило самопізнання. Самооцінка особистості. Види самооцінки і їх значення. Умови об'єктивної самооцінки. Правила формування об'єктивної самооцінки. Фактори, що впливають на формування самооцінки особистості та умови її вдосконалення. Методика самооцінювальної діяльності. Регулятивні операції в процесі самовиховання. Структура процесу саморегуляції. Механізм самоуправління особистості. Методи саморегуляції.

Організація процесу самовиховання. Джерела розвитку самовиховання особистості. Рушійні сили самовиховання. Мотиваційна сфера особистості. Етапи та зміст самовиховання.

Тема 4. Характеристика педагогічного процесу

Педагогічний процес як система. Цілісність педагогічного процесу. Закономірності педагогічного процесу. Етапи педагогічного процесу. Суть і напрями нововведень. Оптимізація педагогічної системи. Шляхи підвищення ефективності педагогічного процесу в сучасній закладі освіти.

Тема 5. Педагог як суб'єкт педагогічного процесу

Загальна характеристика педагогічної професії: виникнення, становлення педагогічної професії, її своєрідність і перспективи розвитку.

Сутність, структура, функції, види, особливості педагогічної діяльності. Психолого-педагогічні вимоги до особистості педагога, його права та обов'язки.

Попередження професійного вигорання педагога. Творчий потенціал як фактор антивигорання. Методичні рекомендації щодо попередження професійного вигорання.

Тема 6. Логіка й методика науково-педагогічного дослідження

Наукові дослідження – шлях до вирішення проблем педагогіки. Сутність і особливості наукових досліджень у педагогіці. Фундаментальні та прикладні науково-педагогічні дослідження. Організація педагогічного дослідження, його структурні елементи.

Поняття про методи дослідження, їх класифікація. Емпіричні методи дослідження: спостереження, опитування, педагогічний експеримент, вивчення продуктів діяльності особистості, узагальнення незалежних характеристик, соціометрія, тестування та ін. Теоретичні методи дослідження: аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняння, класифікація, узагальнення та ін.

Тема 7. Суть процесу навчання

Сутність процесу навчання, його методологічна основа. Двосторонній характер процесу навчання. Викладання і учіння як складові процесу навчання. Функції процесу навчання: освітня, виховна, розвиваюча; їх взаємозв'язок.

Структура процесу навчання: цільовий, стимулюючо-мотиваційний

змістовий, операційно-діяльнісний, контрольнорегулюючий та операційно-діяльнісний компоненти. Структура діяльності педагога у процесі навчання: планування, організація навчальних дій, стимулювання, поточний контроль, регулювання діяльності, аналіз результатів. Психолого-педагогічні основи діяльності здобувачів у процесі навчання під керівництвом педагога та під час самостійної роботи.

Діяльність педагога й здобувача в різних видах навчання. Пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване навчання, навчання за допомогою комп'ютера.

Тема 8. Закономірності та принципи навчання

Поняття про закони та закономірності навчання. Зовнішні та внутрішні закономірності процесу навчання. Характеристика загальних закономірностей навчання. Принципи навчання як категорія дидактики. Характеристика принципів навчання. Науковість навчання. Систематичність і послідовність у навчанні. Доступність навчання. Зв'язок навчання з життям і практикою. Свідомість і активність здобувачів у навчанні. Наочність навчання. Ґрунтовність і міцність засвоєння знань, умінь і навичок. Індивідуальний і диференційований підходи у навчанні. Емоційність навчання. Правила навчання.

Дидактичні принципи та їх класифікація. Характеристика системи принципів навчання. Нетрадиційні принципи навчання. Реалізація принципів у освітньому процесі закладу освіти. Народна педагогіка про принципи навчання.

Тема 9. Методи та засоби навчання

Поняття про методи навчання. Двобічний характер методів навчання. Метод і прийом навчання. Методи й засоби навчання. Різноманітні підходи до класифікації методів навчання в сучасній дидактиці.

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні, практичні, індуктивні й дедуктивні, репродуктивні й проблемно-пошукові та ін.

Методи стимулювання навчально-пізнавальної діяльності: змагання, пізнавальні ігри, заохочення, покарання, роз'яснення суспільної та індивідуальної значимості навчання, пред'явлення навчальних вимог та ін.

Методи контролю й самоконтролю в навчанні: усний і письмовий контроль, дидактичне тестування, програмований контроль, спостереження, самоперевірка та ін.

Проблема удосконалення і оптимального вибору методів навчання.

Поняття про технологію навчання. Основні компоненти технології навчання. Технології навчання в сучасній закладі освіти. Сучасні інформаційні технології.

Тема 10. Форми організації навчання

Поняття про форми організації навчання та форми навчання. Класифікація форм організації навчання. Форми організації навчання.

Зв'язок заняття з іншими формами навчання. Типологія й структура заняття. Організація навчальної діяльності здобувачів на занятті. Основні вимоги до заняття.

Підготовка педагога до заняття. Тематичне та позааудиторне планування. Аналіз та самооцінка заняття. Проблема підвищення ефективності заняття в сучасному закладі освіти.

Позааудиторні форми організації навчання.

Тема 11. Контроль у процесі навчання

Суть контролю навчання як дидактичного поняття. Види контролю: попередній, поточний, тематичний, періодичний, підсумковий. Форми й методи контролю, їхня характеристика. Оцінювання та облік результатів навчально-пізнавальної діяльності здобувачів. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів у системі закладу освіти.

Тема 12. Виховання в цілісному педагогічному процесі

Сутність процесу виховання. Двосторонній характер процесу виховання. Особливості процесу виховання. Структура процесу виховання та характеристика його складових.

Характеристика закономірностей виховання.

Особливості і специфіка принципів виховання. Основні принципи виховання: гуманізму, демократизму, природовідповідності, культуровідповідності, індивідуалізації, опори на позитивне, пріоритету загальнолюдських цінностей, взаємозв'язку виховання з життям, практикою, єдність і взаємозв'язок виховних впливів.

Тема 13. Зміст процесу виховання

Поняття про зміст виховання, його особливості в закладі освіти.

Розумове виховання здобувачів: завдання, зміст, шляхи здійснення. Формування основ наукового світогляду – мета розумового виховання. Методика виявлення рівня сформованості світогляду здобувачів.

Трудове виховання. Види трудової діяльності здобувачів. Система трудового виховання в закладі освіти. Завдання профорієнтаційної роботи зі здобувачами, її компоненти, етапи.

Естетичне виховання здобувачів. В. Сухомлинський про естетичне виховання засобами природи й мистецтва. Завдання, зміст і засоби естетичного виховання. Екологічне виховання.

Фізичне виховання: завдання, зміст, форми та засоби. Моральне виховання здобувачів: завдання, зміст. Громадянське виховання. Правове виховання.

Статеве виховання й підготовка до сімейного життя. Завдання та зміст статевого виховання. Роль сім'ї в статевому вихованні дітей.

Народна педагогіка про зміст виховання. Використання народних традицій у виховному процесі закладу освіти.

Тема 14. Методи та форми виховання

Поняття про сутність методів, прийомів і засобів виховання. Умови, що визначають вибір методів, засобів і прийомів виховання. Класифікація методів виховання.

Методи формування свідомості особистості (бесіда, лекція, диспут, дискусія, переконання, навіювання, приклад). Методи організації діяльності й

формування досвіду суспільної поведінки (привчання, тренування, педагогічна вимога, громадська думка, створення виховуючих ситуацій). Методи стимулювання діяльності та поведінки (гра, змагання, заохочення, покарання).

Система засобів виховання. Засоби всебічного розвитку особистості. Взаємозв'язок методів і засобів виховання.

Поняття про форми організації процесу виховання, їхня класифікація. Індивідуальні, групові, колективні та масові форми організації процесу виховання. Організація й проведення виховної справи.

Роль колективу в формуванні особистості. Стадії й перспективи розвитку колективу. Колектив і особистість. Педагогічне керівництво колективом. Взаємодія закладу освіти, сім'ї та громадськості в справі виховання.

Тема 15. Заклад освіти як педагогічна система й об'єкт управління

Наукові основи управління закладами освіти: принципи, методи, функції. Нормативно-правове забезпечення адміністративної діяльності керівника закладу освіти. Статут закладу освіти. Юридична відповідальність керівника закладу освіти.

Вимоги до організації самоосвіти педагога. Підвищення кваліфікації та перепідготовка кадрів. Атестація працівників.

4. Структура вивчення дисципліни «Педагогіка» денна і заочна форми навчання

	<i>Кількість годин</i>							
	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		ІРС	Тренінг
Назва теми	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	
Тема 1. Педагогіка як наука: її становлення й розвиток	4	1	1	1	5		3	6
Тема 2. Розвиток, виховання та соціалізація особистості	2	1	1		5			
Тема 3. Самовиховання як вищий етап виховного процесу	2	1	1	1	5			
Тема 4. Характеристика педагогічного процесу	2	1	1		5			
Тема 5. Педагог як суб'єкт педагогічного процесу	2		1		4			
Тема 6. Логіка й методика науково-педагогічного дослідження	2		1		5			
Тема 7. Суть процесу навчання	2	1	1		4			
Тема 8. Закономірності та принципи навчання	2		1		4			
								Тести, опитування, презентації
								Тести, опитування, презентації результатів виконаних завдань
								Тести, презентації результатів виконаних завдань
								Тести, опитування, творчі завдання
								Тести, опитування
								Тести, презентації результатів виконаних завдань
								Тести, презентації результатів виконаних завдань
								Тести, опитування, творчі завдання

Тема 9. Методи та засоби навчання	2		1	1	4			Тести, опитування, творчі завдання
Тема 10. Форми організації навчання	2		1	-	4			Тести, опитування
Тема 11. Контроль у процесі навчання	2		-	-	4			Тести, опитування
Тема 12. Виховання в цілісному педагогічному процесі	2	1	1		4			Тести, презентації результатів виконаних завдань
Тема 13. Зміст процесу виховання	2	1	1		4			Тести, презентації результатів виконаних завдань
Тема 14. Методи та форми виховання	2	1	1	1	4			Тести, презентації результатів виконаних завдань
Тема 15. Заклад освіти як педагогічна система й об'єкт управління	2		1		4			Тести, опитування
Разом	32	8	14	4	65		3	6
Підсумковий контроль	Екзамен							

5. Тематика практичних занять

Змістовий модуль. ПЕДАГОГІКА ЯК НАУКА, ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ Й ВИХОВАННЯ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

Тема 1. Педагогіка як наука: її становлення й розвиток

Мета: сформувати наукове уявлення про предмет, завдання, основні категорії педагогіки, її зв'язки з іншими дисциплінами.

Питання для обговорення

1. Розкрийте сутність поняття «педагогіка» та основні етапи її розвитку.
2. Дайте визначення і розкрийте суть основних категорій педагогіки.
3. Назвіть завдання, які висувуються перед сучасною педагогічною наукою?
4. Висвітліть основні освітні теорії й методологічні підходи та обґрунтуйте їхнє практичне застосування в педагогічній діяльності.
5. Охарактеризуйте взаємозв'язок педагогічної науки з іншими науками.
6. Проаналізуйте «кодекс лицарської честі» запорізьких козаків. Зробіть висновки.

Практичні завдання

1. Підготуйте дискусію на тему: «Народна педагогіка в українських казках та їхнє виховне значення».
 2. На конкретних прикладах обґрунтуйте зв'язок між вихованням, освітою та навчанням.
 3. Висвітліть своє ставлення до «Повчання дітям» Володимира Мономаха. Порівняйте із сучасним стилем виховання дітей у сім'ї. Зробіть висновки.
- «Повчання дітям» Володимира Мономаха: «І вдову захистіть, не дайте сильним губити людину Ніколи не майте гордощів у своєму серці та в розумі ... Старших шануйте, як батька, а молодших, як братів ... при старших годиться

мовчати, премудрих слухати, старшим підкорятися, з рівними і молодшими мати згоду і бесіду вести без лукавства, а щонайбільше розумом вбирати. Не лютувати словом, не ганьбити нікого в розмові, не сміятися багато. Очі тримати донизу, а душу вгору. У домі своєму не ледачкуйте, а за всім приглядайте самі, не покладайтесь на отрока, щоб не посміялися люди ні з дому вашого, ні з вашого обіду. Брехні остерігайтесь і пияцтва, і облуди, від того душа гине і тіло. Не проминіть ніколи людину, не привітавши її, і добре слово їй мовити. Жінку свою любіть та не давайте їй влади над собою. Якщо забуваєте про це, то частіше заглядайте в мою грамотницю: і мені буде не соромно, і вам добре буде».

Тема 2. Розвиток, виховання та соціалізація особистості

Мета: засвоїти знання щодо розвитку людини, впливу виховання на розвиток особистості, особливості соціалізації на різних етапах розвитку особистості.

Питання для обговорення

1. Розкрийте зміст понять «людина», «індивід», «особистість».
2. Якими факторами зумовлюється розвиток особистості?
3. Що таке спадковість? Яка її роль, місце й значення в розвитку особистості?
4. Що необхідно розуміти під середовищем? Як впливає середовище на розвиток особистості?
5. Визначіть негативні фактори впливу середовища на розвиток і формування особистості.
6. Розкрийте значення виховання у формуванні й розвитку особистості.
7. Висвітліть цінності громадянськості й демократії та обґрунтуйте їхнє значення у вихованні молоді.
8. Висвітліть особливості соціалізації дітей з особливими освітніми потребами.

Практичні завдання

1. Наведіть 2-3 приклади впливу соціального середовища на розвиток особистості.
2. Опишіть роль педагога в розвитку здобувачів освіти. Обґрунтуйте, яке значення має активність особистості у власному розвитку. Зробіть висновки.
3. Заповніть таблицю.

<i>Віковий період</i>	<i>Позитивні фактори впливу</i>	<i>Негативні фактори впливу</i>	<i>Висновки</i>
Підлітковий вік			
Юнацький вік			

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

Тема 3. Самовиховання як вищий етап виховного процесу

Мета: опанувати знання щодо самовиховання як вищого етапу виховного процесу; забезпечити усвідомлення необхідності самовдосконалення своєї особистості; розвинути здатність до самопізнання, самооцінки та саморегуляції; сформувати вміння та навички організації процесу самовиховання.

Питання для обговорення

1. Чи існує зв'язок між вихованням і самовихованням? Обґрунтуйте

відповідь.

2. Яке місце займає самовиховання у вашому житті? Яким ви себе бачите в майбутньому житті?

3. Якими, на вашу думку, нестандартними шляхами можна підвищити ефективність процесу самовиховання?

4. Прослідкуйте на основі вивчення автобіографічної літератури процес самовиховання в житті та діяльності видатних людей. Проаналізуйте життєвий шлях успішних людей.

5. Назвіть і обґрунтуйте стимули самовиховання визначені В. Сухомлинським. Якими стимулами керуєтесь ви в процесі самовиховання.

Практичні завдання

1. Прослідкуйте на основі вивчення автобіографічної літератури процес самовиховання у житті та діяльності видатних людей. Проаналізуйте життєвий шлях успішних людей.

2. Складіть модель процесу самовиховання.

3. Напишіть творчу роботу на одну із тем:

– «Як змінилися мої мрії та бажання впродовж останніх років?».

– «Як я готую себе до майбутньої професійної діяльності?».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

Тема 4. Характеристика педагогічного процесу

Мета: опанувати знання щодо сутності поняття педагогічного процесу.

Питання для обговорення

1. Назвіть основні цілі, завдання педагогічного процесу.

2. Охарактеризуйте структуру педагогічного процесу, його суперечності та рушійні сили.

3. Висвітліть закономірності та принципи педагогічного процесу.

4. Обґрунтуйте взаємовідносини учасників педагогічного процесу.

5. Назвіть основні напрями спільної діяльності закладу освіти, сім'ї та громадськості у вихованні дітей.

Практичні завдання

1. Доведіть на конкретних прикладах значущість педагога в педагогічному процесі.

2. Дослідіть норми професійної поведінки у взаєминах із колегами, здобувачами освіти та представниками професійної спільноти.

3. Заповніть таблицю, виявивши специфіку соціально-педагогічної діяльності порівняно з педагогічною. Зробіть висновки.

<i>Вид професійної діяльності</i>	<i>Ціль діяльності</i>	<i>Характер діяльності</i>	<i>Об'єкт діяльності</i>	<i>Заклади, що здійснюють діяльність</i>
Педагогічна діяльність				
Соціально-педагогічна діяльність				

Тема 5. Педагог як суб'єкт педагогічного процесу

Мета: ознайомити здобувачів із професійною діяльністю педагогів як суб'єктів педагогічного процесу.

Питання для обговорення

1. Розкрийте основні функції педагога.
2. Назвіть вимоги, що висуваються до педагога на сучасному етапі.
3. Що позначає поняття «педагогічна майстерність»? Визначте елементи педагогічної майстерності.
4. Проаналізуйте вплив педагога на формування вашої особистості.
5. Обґрунтуйте твердження: «Педагог – не професія, а особисте покликання людини».

Практичні завдання

1. Проаналізуйте вплив педагога на формування вашої особистості.
2. Узагальніть думку К. Ушинського: «вчитель у вчителів живе лише до тих пір, поки він вчиться».
3. Розробіть власну модель ідеального педагога, виходячи з власних спостережень і досвіду. Презентуйте коротко (2-3 хв) і порівняйте з сучасними науковими критеріями якості педагогічної діяльності.
4. Напишіть твір-роздум на тему: «Мій ідеал педагога».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4

Тема 6. Логіка та методика науково-педагогічного дослідження

Мета: засвоїти знання щодо поняття, логіки й методики науково-педагогічного дослідження.

Питання для обговорення

1. Назвіть основні етапи науково-педагогічного дослідження.
2. Охарактеризуйте емпіричні та теоретичні методи педагогічного дослідження.

Практичні завдання

1. Доведіть на конкретних прикладах, що наука – це складова частина духовної культури суспільства.
2. Розробіть анкету за самостійно визначеною темою, відповідно до спеціальності, зреалізуйте й проаналізуйте її дані, результати зобразіть у вигляді таблиці.
3. До самостійно визначеної теми наукового дослідження, відповідно до спеціальності, складіть план, визначіть об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження.
4. Схематично зобразіть методи емпіричного та теоретичного рівнів наукового дослідження.

Тема 7. Суть процесу навчання

Мета: засвоїти знання щодо предмету та завдань дидактики; ознайомити із сутністю процесу навчання.

Питання для обговорення

1. Розкрийте поняття «процес навчання». У чому полягає суть двостороннього характеру процесу навчання?
2. Визначте та охарактеризуйте структурні компоненти процесу навчання.

3. Назвіть функції процесу навчання, поясніть взаємозв'язок між ними.
4. Розкрийте структуру діяльності педагога в процесі навчання.
5. Розкрийте структуру діяльності здобувача під керівництвом педагога та в процесі самостійної роботи.

Практичні завдання

1. Підготуйте та проведіть на парі експрес-опитування з метою перевірки знань основних понять теми заняття у студентів своєї групи.
2. Заповніть таблицю щодо характеристики основних структурних компонентів процесу засвоєння знань здобувачів.

№ з/п	Структурні компоненти	Характеристика
1.	Сприймання	
2.	Осмислення	
3.	Розуміння	
4.	Узагальнення	
5.	Закріплення	
6.	Застосування	

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

Тема 8. Закономірності та принципи навчання

Мета: ознайомити здобувачів із закономірностями та принципами навчання.

Питання для обговорення

1. Охарактеризуйте закономірності навчання.
2. Що таке принципи навчання? У чому виявляється їх зв'язок із закономірностями навчання?
3. Що таке правила навчання? У чому виявляється їх зв'язок із принципами навчання.
4. У чому полягає значення знання закономірностей і принципів навчання для педагога?

Практичні завдання

1. Підготуйте та проведіть на парі експрес-опитування з метою перевірки знань основних понять теми заняття у студентів своєї групи.
2. Заповніть таблицю.

№ з/п	Принципи навчання	Характеристика принципів
1.		
2.		

3. Складіть блок-схему інформаційного матеріалу з теми заняття.

Тема 9. Методи та засоби навчання

Мета: систематизувати знання здобувачів щодо методів та засобів навчання.

Питання для обговорення

1. Як співвідносяться поняття «метод», «прийом» і «засіб» навчання?
2. У чому полягають переваги й недоліки словесних методів навчання? Яка їх роль у сучасному закладі освіти?
3. У чому цінність і особливості використання наочних методів навчання?
4. Які методи використовують для стимулювання й мотивації навчально-

пізнавальної діяльності?

5. Охарактеризуйте специфіку методів контролю й самоконтролю в навчанні.

6. Обґрунтуйте технології навчання в сучасному закладі освіти.

7. Проаналізуйте сучасні інформаційні технології.

Практичні завдання

1. Підготуйте інформацію щодо використання методів навчання одним із викладачів вашого закладу освіти (відповідно до спеціальності).

2. Складіть блок-схему інформаційного матеріалу з теми заняття.

3. Обґрунтуйте думку Демокріта: «Ні мистецтво, ні мудрість не можуть бути досягнуті, якщо їх не навчитися». Зробіть висновки.

Тема 10. Форми організації навчання

Мета: ознайомити здобувачів із особливостями форм організації навчання.

Питання для обговорення

1. Що розуміють під поняттям «форми організації навчання»?

2. Поясніть відмінність між поняттями «форми організації навчання» й «форми навчання».

3. Які форми організації навчання відомі в історії дидактики? Визначте їх переваги та недоліки.

4. Назвіть вимоги, які висуваються до заняття?

5. Які форми організації навчання відносять до позааудиторних. Розкрийте їх особливості.

Практичні завдання

1. Ознайомтесь з алгоритмом підготовки педагога до заняття. Зробіть висновки.

2. Підготуйте конспект заняття на будь-яку тему відповідно до вашої спеціалізації.

3. Складіть блок-схему інформаційного матеріалу з теми заняття.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6

Тема 12. Виховання в цілісному педагогічному процесі

Мета: ознайомити здобувачів із особливостями процесу виховання.

Питання для обговорення

1. Охарактеризуйте суть і особливості процесу виховання.

2. Проаналізуйте етапи виховного процесу.

3. Висвітліть поняття, особливості та методи діагностики вихованості здобувачів.

4. Назвіть принципи виховання.

5. Від яких факторів залежить ефективність педагогічного керівництва колективом?

6. Охарактеризуйте стадії розвитку колективу. Яку роль відіграє колектив у формуванні особистості?

Практичні завдання

1. Розробіть фрагмент виховного заходу або заняття з використанням цифрових технологій (онлайн-платформа, мобільний застосунок, інтерактивний сервіс, соціальні мережі). Опишіть мету й виховні завдання, використані цифрові інструменти, очікувані результати виховного впливу, можливі ризики цифрового

середовища та способи їх мінімізації.

2. Проаналізуйте одну освітню онлайн-платформу, цифровий сервіс або навчальний застосунок (Google Classroom, Moodle, освітні платформи, соціальні мережі). Визначіть виховні функції, які реалізуються у цьому середовищі. Дослідіть, як цифрові технології впливають на формування відповідальності, самостійності, культури спілкування та академічної доброчесності. Обґрунтуйте роль педагога у керуванні виховним процесом у цифровому середовищі. Запропонуйте рекомендації щодо підвищення виховної ефективності цього цифрового ресурсу.

3. Змодельуйте ситуацію цифрової взаємодії (онлайн-заняття, чат навчальної групи, відеоконференція, спільна робота над проєктом). Визначіть виховні цілі цієї взаємодії (відповідальність, взаємоповага, культура спілкування, співпраця, цифрова етика). Опишіть дії педагога щодо формування позитивного виховного клімату; попередження конфліктів і порушень цифрового етикету; підтримки активної та відповідальної участі здобувачів освіти. Запропонуйте цифрові інструменти, які сприятимуть реалізації виховних завдань.

4. Складіть блок-схему інформаційного матеріалу з теми заняття.

Тема 13. Зміст процесу виховання

Мета: ознайомити здобувачів із змістом процесу виховання.

Питання для обговорення

1. Розкрийте зміст, форми й методи розумового та морального виховання.
2. Назвіть основні завдання естетичного виховання. Які особливості естетичного виховання дітей різних вікових груп?
3. Розкрийте зміст, форми й методи трудового виховання.
4. Визначте особливості фізичного виховання здобувачів у процесі навчальних занять та позааудиторній роботі.
5. Назвіть основні завдання статевого виховання. Які фактори зумовлюють актуалізацію питань статевого виховання? Назвіть особливості статевого виховання дітей різних вікових груп.

Практичні завдання

1. Оберіть один напрям виховання. Визначте ключові цінності, знання, уміння та моделі поведінки, які мають бути сформовані у здобувачів освіти.
2. Розробіть фрагмент виховної програми або план виховного заходу із застосуванням цифрових технологій (онлайн-курси, відеоконтент, інтерактивні платформи, соціальні мережі). Обґрунтуйте відповідність обраного змісту віковим та індивідуальним особливостям здобувачів освіти.
3. Проаналізуйте приклад виховного заходу, освітнього проєкту або цифрового ресурсу з погляду реалізації змісту виховання. Визначте, які компоненти змісту виховання (ціннісні орієнтації, соціальний досвід, норми поведінки, цифрова культура) у ньому представлені.
4. Оцініть ефективність використання цифрових технологій у формуванні особистісних якостей здобувачів освіти. Запропонуйте шляхи вдосконалення змісту виховної діяльності з урахуванням сучасних викликів цифрового суспільства.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7

Тема 14. Методи та форми виховання

Мета: систематизувати знання здобувачів щодо методів, форм та засобів виховання.

Питання для обговорення

1. Обґрунтуйте поняття «методи виховання», «засоби виховання».
2. Які методи належать до групи методів формування свідомості особистості? Розкрийте їх сутність.
3. Охарактеризуйте методи організації діяльності й формування досвіду суспільної поведінки. Наведіть приклади.
4. Які методи використовують для стимулювання діяльності та поведінки вихованців?
5. З'ясуйте правила використання методів заохочення й покарання.
6. Обґрунтуйте сутність позакласної й позашкільної виховної роботи.
7. Узагальніть поняття про форми виховання.
8. Висвітліть форми спільної роботи закладу освіти й сім'ї.
9. Визначте форми та методи роботи педагога з батьками здобувачів.

Практичні завдання

1. Порівняйте методи виховання з методами навчання. Зробіть висновки.
2. Проаналізуйте досвід роботи педагога вашого закладу освіти.
3. Оберіть виховну мету (формування цифрової культури, відповідальної онлайн-поведінки, командної взаємодії, академічної доброчесності, медіаграмотності). Доберіть 3-4 методи виховання (переконання, приклад, заохочення, вправлення, метод проєктів, дискусія тощо) доцільні для реалізації в цифровому середовищі. Запропонуйте відповідні цифрові інструменти або платформи для реалізації кожного методу.
4. Обґрунтуйте вибір методів і форм виховання з позицій вікових особливостей здобувачів освіти.
5. Складіть блок-схему інформаційного матеріалу з теми заняття.

Тема 15. Заклад освіти як педагогічна система й об'єкт управління

Мета: ознайомити здобувачів із нормативною базою створення та функціонування закладу освіти.

Питання для обговорення

1. Охарактеризуйте структуру органів управління закладом освіти та їх діяльність.
2. Висвітліть закономірності управління закладами освіти.
3. Обґрунтуйте зміст і методику роботи закладу освіти.
4. У чому полягає суть юридичної відповідальності керівника закладу освіти?
5. Висвітліть, яким чином здійснюється атестація працівників закладу освіти.

Практичні завдання

1. Розробіть структуру та обґрунтуйте процес функціонування закладу освіти.
2. Висвітліть зовнішні та внутрішні фактори впливу на заклад освіти.
3. Дослідіть нормативно-правове забезпечення адміністративної діяльності керівника закладу освіти. Зробіть висновки.
4. Ознайомтеся зі статутом закладу освіти та іншими внутрішніми нормативними документами. Висловіть свої міркування.

6. Самостійна робота

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Завдання виконує кожен здобувач шляхом підготовки творчої роботи у вигляді реферату з презентацією згідно із рекомендованою тематикою поданою нижче (тему студент обирає відповідно до свого порядкового номера в журналі). Захист завдання шляхом презентації обраної теми.

Методичні вказівки щодо оформлення та написання реферату з дисципліни

Перед написанням творчої роботи з конкретної теми курсу необхідно опрацювати наукову літературу, осмислити прочитане і викласти власні думки щодо порушеної проблеми.

Обсяг: 10 сторінок (формат А-4).

Структура та особливості викладу матеріалу

Вступ. Обов'язково виділити предмет опису, обґрунтувати актуальність теми. Обсяг вступу – 1 сторінка.

Основна частина. Матеріал, який викладається, необхідно обґрунтовано реферувати. Цитований матеріал в основній частині, незалежно від форми цитування – дослівного (в лапках), світоглядно-змістового (своїми словами з зазначенням авторства матеріалу, який використовується), не повинен перевершувати 30% реферату.

Загальний обсяг основної частини становить приблизно 7-8 сторінок.

Висновки. Чіткість, точність, лаконічність висновків. Узагальнення і резюмування основних питань теми. Конкретні висновки можна нумерувати.

Список використаної літератури. Укладається за алфавітним порядком мовою оригіналу з усіма вихідними даними.

Робота повинна бути набрана на комп'ютері та видрукувана на принтері (електронні версії не приймаються).

Параметри: версія WORD, шрифт – 14 кегель, у рядку 60-65 знаків. Сторінки повинні мати відповідні поля та нумерацію: зліва – 30 мм; справа – 10 мм; зверху та знизу – 20 мм.

Теми рефератів

1. Становлення і розвиток педагогіки як науки та навчальної дисципліни.
2. Поняття про особистість, її розвиток та формування.
3. Роль спадковості, середовища й виховання у формуванні особистості.
4. Акселерація й ретрадація: причини та проблеми.
5. Вікові особливості дітей шкільного віку.
6. Врахування індивідуальних особливостей здобувача в педагогічному процесі.
7. Позааудиторні форми організації навчання.
8. Сутність і особливості процесу виховання.
9. Сутність, завдання, зміст і методи розумового виховання.
10. Сутність, завдання, зміст і методи морального виховання.
11. Сутність, завдання, зміст і методи естетичного виховання.
12. Сутність, завдання, зміст і методи трудового виховання.

13. Професійна орієнтація здобувачів.
14. Сутність, завдання, зміст і методи фізичного виховання.
15. Сутність, завдання, зміст і методи екологічного виховання.
16. Сутність, завдання, зміст і методи статевого виховання.
17. Поняття про колектив, його ознаки, функції та види.
18. Стадії розвитку колективу.
19. Педагогічне керівництво колективом.
20. Особливості роботи класного керівника (куратора) з батьками здобувачів.
21. Діяльність педагогів у формуванні педагогічної культури батьків.
22. Педагог сучасного закладу освіти, його функції.
23. Модель закладу освіти майбутнього.
24. Творчий потенціал педагога.
25. Зміст вирішення соціальних проблем здобувачів з особливими освітніми потребами в Україні.
26. Особливості соціалізації дитини з особливими освітніми потребами.
27. Переваги інклюзивної освіти для різних учасників освітнього процесу.
28. Основні положення міжнародних документів, що регламентують право на інклюзивну освіту.

7. Тренінг з дисципліни «Педагогіка»

Тренінг проводиться у формі дискусії. Здобувачі поділяються на підгрупи.

Кожна підгрупа обирає собі тему самостійно із запропонованих тем. Підготовка дискусії за обраною темою. Дискусія повинна включати: пошук аргументів, доведення та спростування тез, техніку і тактику аргументування, мистецтво аргументації, стратегії і структуру дискусії у типових академічних і професійних ситуаціях.

Проведення дискусії в академічній групі. Презентація результатів у вигляді мультимедійних презентацій.

Етапи підготовки і проведення дискусії

Докомунікативний етап	Комунікативний етап	Посткомунікативний етап
1. Формулювання проблеми, мети.	1. Оголошення теми, мети, уточнення ключових понять.	Аналіз дискусії.
2. Збір інформації про предмет суперечки, визначення понять.	2. Висування і захист тези.	
3. Добір аргументів.	3. Спростування тези й аргументації опонента.	
4. Формулювання питань до опонентів.	4. Підведення підсумків.	
5. Оцінка аудиторії.		

Теми дискусії

1. Професійне співробітництво фахівців освітньої галузі як сучасна тенденція чи нагальна необхідність?
2. Найкращі із людей нехай будуть педагогами: за чи проти?
3. Батьки як партнери педагогів закладу освіти: переваги та недоліки.
4. Що краще: синиця в руках чи журавель у небі?
5. Чи є емоційний інтелект необхідною здатністю сучасного педагога?
6. Моя професія – це моє покликання.
7. «Якщо я, тільки я, то навіщо я?».
8. Професійна майстерність педагога: вроджена чи набута?
9. У чому краса людини?
10. Чи є педагогіка наукою й мистецтвом?
11. Кохання як найвища форма міжстатевого спілкування.
12. Роль дозвілленої діяльності в житті людини.
13. Який із факторів розвитку особистості є домінуючим у формуванні сучасного здобувача?
14. Чому педагогіку називають системою наук про виховання?
15. Здоровий спосіб життя як необхідна умова життєдіяльності людини.
16. Узгодьте взаємоочікування сторін освітнього процесу: очікування педагога від здобувачів освіти, очікування педагога від батьків, очікування батьків від закладу освіти, очікування педагога від держави, очікування суспільства від закладу освіти. За яких умов ці очікування можна реалізувати?
17. Визначіть основні ціннісні ставлення здобувачів освіти, які необхідно сформувати в процесі виховної роботи в закладі освіти: до суспільства й держави, інших людей, природи, праці, культури й мистецтва, самого себе.
18. Які цінності необхідно сформувати в здобувачів освіти?
19. Гармонійно розвинена особистість: міф чи реальність?
20. Чи є мотивація рушійною силою формування особистості здобувача освіти?
21. Що необхідно для того, щоб сформувати в здобувачів освіти стійку мотивацію до саморозвитку?
22. У чому полягає значення соціальних норм у житті людини?
23. Якими нестандартними шляхами можна підвищити ефективність процесу самовиховання в здобувачів освіти?
24. Яка роль самооцінки та рефлексії в розвитку особистості?
25. Яке значення має процес саморегуляції в житті людини?
26. Чому найбільш сприятливим для самовиховання вважають підлітковий вік?
27. Який вплив має колектив групи на процес самовиховання особистості здобувача освіти?
28. Що спонукає людину до самовиховання?
29. Якими стимулами людина керується в процесі самовиховання?
30. Який зв'язок є між механізмами самовиховання й творчістю здобувачів освіти?
31. Інклюзивне навчання: переваги та недоліки.
32. Універсальний дизайн у сфері освіти: необхідне й реальне.
33. Особливості організації освітнього процесу в інклюзивній групі:

практичний аспект.

34. Батьки як партнери фахівців інклюзивної освіти: переваги та недоліки.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Педагогіка» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- розв’язування тестових завдань;
- поточне опитування;
- вирішення проблемних питань;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- аналітичні звіти, реферати;
- екзамен.

9. Політика щодо оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами й проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об’єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

10. Політика щодо визнання результатів навчання

Відповідно до «Положення про визнання в Західноукраїнському національному університеті результатів попереднього навчання»

(https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/Polozhennya_ruzult_poper_navch.pdf)

здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної/інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі підтвердних документів (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом) приймається уповноваженою Комісією з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Педагогіка» визначається як середньозважена величина, відповідно до питомої ваги кожної складової екзаменаційного кредиту.

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>
Середнє арифметичне з оцінок отриманих під час опитування на кожному практичному занятті.	Модульна контрольна робота (теми 1-15). (4 теорет. пит. по 25 б.).	Оцінка за виконане завдання.	Оцінка за виконане завдання.	Тестові завдання (25 тестів по 2б. за тест) – макс. 50 балів. Теорет. пит. 1 – макс. 25 балів. Теорет. пит. 2 – макс. 25 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – здобувач дає повну і глибоку відповідь, демонструє всебічне розуміння теми. Матеріал викладається чітко, логічно та послідовно, з правильним використанням термінів, прикладів і власних узагальнень. У відповідях простежується критичне мислення, уміння аналізувати та робити аргументовані висновки. Усне мовлення грамотне, впевнене, без суттєвих помилок, що свідчить про високий рівень підготовки.

75–89 балів – здобувач у цілому правильно відповідає на запитання, проте допускає незначні неточності або пропускає окремі деталі. Виклад матеріалу логічний і зрозумілий, але недостатньо глибокий, бракує власних прикладів чи узагальнень. Використання термінів здебільшого коректне, хоча іноді поверхове. Мова переважно грамотна, однак можливі окремі стилістичні чи фактичні помилки. Відповідь подається впевнено, хоча не завжди переконливо.

60–74 бали – відповідь є частковою, тема розкрита неповністю, з помітними прогалинами у знаннях. У викладі зустрічаються суттєві неточності, відсутній глибокий аналіз, здобувач обмежується поверховим переказом. Логіка відповіді порушена, приклади або аргументація практично не використовуються. Термінологія застосовується обмежено або некоректно. Усне мовлення містить помітні мовні та стилістичні помилки, відповідь звучить невпевнено.

1–59 балів – здобувач не розкриває тему або робить це надзвичайно фрагментарно. У відповідях бракує аргументів, прикладів і власних міркувань, переважають грубі помилки чи хаотичний виклад. Термінологія відсутня або використовується неправильно, що свідчить про відсутність належного засвоєння матеріалу. Усне мовлення недбале, містить численні помилки, відповідь звучить непослідовно або практично відсутня.

Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного балу. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання

проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

Модульна контрольна робота

Теоретичне питання:

24-25 балів – завдання виконані повністю; правильність і аргументованість відповідей – без суттєвих помилок; тема розкрита глибоко, із прикладами й узагальненнями; структура роботи логічна, послідовна; мова грамотна, оформлення без зауважень.

22-23 бали – завдання виконані майже повністю; можливі 1-2 несуттєві помилки у викладі; розкриття теми достатньо повне, але є дрібні прогалини; структура в основному витримана; незначні стилістичні або мовні огріхи.

19-21 балів – завдання виконані більш ніж на 70 %; наявні кілька неточностей у відповідях; тема розкрита, але поверхово; структура місцями порушена; мова зрозуміла, але є граматичні чи стилістичні помилки.

15-18 бали – завдання виконані частково (60-70 %); є суттєві недоліки у змісті або логіці викладу; робота фрагментарна, аналіз обмежений; структура слабка, висновки неповні; відчутні мовні помилки.

11-14 балів – завдання виконані менш ніж на 60 %; багато помилок у викладі; тема розкрита частково, поверхово; структура роботи практично відсутня; мова недбала, численні орфографічні помилки.

6-10 бали – завдання виконані менш ніж наполовину; робота має серйозні змістові й логічні прогалини; відсутній аналіз, лише фрагментарні відповіді; велика кількість мовних і стилістичних помилок; робота потребує доопрацювання.

0-5 балів – завдання практично не виконані; тема не розкрита; численні помилки або відсутність відповідей; структура й оформлення повністю порушені; робота свідчить про відсутність підготовки.

Тренінг:

90-100 балів. Здобувач бере активну та конструктивну участь у дискусії, демонструє глибоке розуміння теми та здатність аргументовано відстоювати власну позицію. Відповіді логічні, переконливі, підкріплені прикладами, а контраргументи – чіткі та коректні. Здобувач виявляє повагу до думки інших, уважно слухає опонентів і грамотно реагує на зауваження. Мовлення чітке, грамотне й упевнене, дискусія збалансована між висловленням власних ідей і взаємодією з групою.

75-89 балів. Здобувач активно бере участь у дискусії, проте його аргументація не завжди достатньо глибока або переконлива. Відповіді логічні, але можливі окремі неточності чи поверхові твердження. У процесі обговорення здобувач реагує на думки інших учасників, хоча іноді уникає деталізації чи контраргументів. Мовлення в основному грамотне, з незначними помилками, участь у діалозі послідовна, проте бракує яскравих власних узагальнень.

60-74 бали. Здобувач бере участь у дискусії лише частково, висловлює окремі думки без достатнього обґрунтування. Відповіді часто поверхові або містять помилки, аргументація слабка. Взаємодія з іншими учасниками обмежена: здобувач рідко реагує на думки співрозмовників або робить це невпевнено. Мовлення не завжди чітке, з помітними логічними та мовними огріхами. Загалом участь у дискусії є, але без активного внеску в розвиток обговорення.

1-59 балів. Здобувач практично не бере участі в дискусії або його виступи

не пов'язані з темою. Висловлювання фрагментарні, необґрунтовані чи суперечливі. Аргументація відсутня або надто слабка, здобувач не реагує на думки інших та не проявляє зацікавленості в обговоренні. Мовлення хаотичне, з численними помилками, через що відповідь виглядає непослідовною. Такий рівень участі свідчить про низьку підготовленість і відсутність навичок командної взаємодії.

Самостійна робота

Максимальна оцінка за виконане завдання становить **100** і виставляється при дотриманні усіх встановлених вимог щодо оформлення реферату і презентації.

90–100 балів. Тема реферату повністю та глибоко розкрита; використано сучасні, різноманітні джерела (понад 10), правильне оформлення списку; високий рівень аналізу та узагальнення, авторська позиція чітко виражена; структура логічна, оформлення відповідає вимогам (ДСТУ, шрифт, поля, нумерація); відсутні мовні та стилістичні помилки; презентація якісна: структурована, візуально приваблива, не перевантажена текстом, містить ілюстрації/схеми, відображає головні положення реферату; здобувач вміє стисло та аргументовано представити роботу.

75–89 балів. Тема в основному розкрита, є окремі недоліки в деталізації; джерела використані, але не завжди найновіші чи достатньо різноманітні; аналіз здійснено, але частково поверховий; оформлення здебільшого правильне, проте є окремі відхилення; мова грамотна, допускаються поодинокі помилки; презентація відповідає темі, має чітку структуру, але можливі перевантажені слайди або нестача наочності; під час представлення здобувач орієнтується в темі, проте виступ менш переконливий.

60–74 бали. Тема розкрита частково, окремі аспекти залишилися поза увагою; кількість джерел обмежена (5-6), наявні застарілі матеріали; реферат більше нагадує компіляцію, ніж самостійний аналіз; структура непослідовна, оформлення має помилки; значна кількість мовних чи стилістичних неточностей; презентація формальна: слайди перевантажені текстом, відсутні візуальні елементи, немає логічного узгодження з рефератом; виступ здобувача невпевнений, читається з аркуша.

35–59 балів. Тема майже не розкрита, робота фрагментарна; джерел дуже мало (3-4), вони здебільшого неактуальні; відсутній аналіз і висновки; численні помилки в структурі, оформленні та мові; презентація слабка або відсутня, слайди хаотичні, не відображають суті реферату; здобувач не може пояснити матеріал під час представлення.

0–34 бали. Тема не розкрита; відсутні або неправильно оформлені джерела; ознаки плагіату; робота не відповідає вимогам щодо структури та оформлення; презентація відсутня або не має змістовного зв'язку з рефератом; здобувач не володіє матеріалом.

Екзамен

Види контролю, при яких засвоєння здобувачем теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів, як сума балів за виконані завдання.

Екзамен складається із 25 тестів і 2 теоретичних питань.

Тестові завдання (25 тестів по 2б. за тест) – макс. 50 балів.

Теоретичне питання:

24–25 балів. Завдання виконані повністю та на високому рівні; усі відповіді правильні, аргументовані, без суттєвих помилок; тема розкрита глибоко, з використанням прикладів, узагальнень і аналітичних висновків; структура роботи чітка, логічна та послідовна; мова грамотна, стиль викладу науковий; оформлення відповідає всім вимогам.

22–23 бали. Завдання виконані майже повністю; можливі 1-2 незначні помилки у викладі або деталях; тема розкрита достатньо повно, але трапляються незначні прогалини; структура в цілому логічна, проте є дрібні відхилення; мова в основному правильна, з поодинокими стилістичними чи граматичними огріхами; оформлення здебільшого відповідає вимогам.

19–21 бал. Завдання виконані більш ніж на 70 %; наявні кілька неточностей або пропущених моментів у відповідях; розкриття теми поверхове або недостатньо глибоке; структура місцями порушена, логіка викладу слабшає; мова зрозуміла, проте є помилки граматичного чи стилістичного характеру; оформлення частково недотримане.

15–18 балів. Завдання виконані частково (приблизно 60–70 %); зміст має помітні недоліки, відсутні важливі елементи аналізу; виклад фрагментарний, обмежений прикладами; структура слабо витримана, висновки неповні або нечіткі; мовні помилки помітні, трапляються стилістичні недоречності; оформлення з недоліками.

11–14 балів. Завдання виконані менш ніж на 60 %; багато помилок у змісті та викладі; тема розкрита частково та поверхово, без глибокого аналізу; структура роботи фактично відсутня або хаотична; мова недбала, із численними орфографічними, граматичними й стилістичними помилками; оформлення не відповідає вимогам.

6–10 балів. Завдання виконані менш ніж наполовину; зміст неповний, із серйозними логічними та інформаційними прогалинами; аналіз відсутній або зведений до мінімуму; відповіді уривчасті, несистемні; наявна велика кількість мовних і стилістичних помилок; оформлення роботи незадовільне; робота потребує суттєвого доопрацювання.

0–5 балів. Завдання практично не виконані; більшість відповідей відсутня або неправильна; тема не розкрита; численні помилки у викладі або відсутність зв'язного тексту; структура порушена повністю, оформлення відсутнє; робота свідчить про повну відсутність підготовки.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)

35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-15
2.	Ноутбук Базове програмне забезпечення	1-15
3.	Фліпчарт	1-15

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Аргіропулос Д., Тарнавська, Н. Інклюзивна педагогіка: навчальний посібник для науково-педагогічних працівників, здобувачів освіти закладів вищої освіти. Житомир: Вид. О.О. Євенок,, 2020. 248 с. URL: http://eprints.zu.edu.ua/31307/1/%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%BB%D1%8E%D0%B7%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0.pdf

2. Вітвицька С.С. Педагогічний контроль в освіті. Робочий зошит: методичні рекомендації. Житомир : Вид-во ФОП Левковець Н. М., 2020. 28 с.

3. Главацька О.Л. Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями) освітньо-професійної програми – «Професійна освіта (Цифрові технології)». Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2026. 58 с.

4. Главацька О.Л. Тестові завдання з курсу «Педагогіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями) освітньо-професійної програми – «Професійна освіта (Цифрові технології)». Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2026. 78 с.

5. Грод І., Грод І., Главацька О. Мобільне навчання: мотивація, розвиток цифрових навичок та алгоритмічного мислення. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка*. 2025. С. 52–61.

6. Главацька О. Технології саморозвитку в професійній підготовці здобувачів освіти. *Інноваційні процеси освітньої сфери України та в країн Центральної Європи: стан, проблеми і перспективи* : матеріали 2 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 11-12 грудня 2025 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2025. С. 191–195.

7. Главацька О., Коцюруба О. Сутнісні особливості комунікативного потенціалу жінки-керівника закладу освіти. *Інноваційні процеси освітньої сфери*

Україні та в країн Центральної Європи: стан, проблеми і перспективи : матеріали 2 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 11-12 грудня 2025 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2025. С. 14–17.

8. Главацька О., Коцюруб О. Теоретичні підходи самоменеджменту щодо професійної діяльності керівника закладу освіти. *Інноваційні процеси освітньої сфери України та в країн Центральної Європи: стан, проблеми і перспективи* : матеріали 2 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 11-12 грудня 2025 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2025. С. 17–20.

9. Главацька О.Л. Попередження професійного вигорання фахівців інклюзивної освіти. *Інклюзія в дії: стратегії впровадження в Україні та світі*: колективна монографія / О. Главацька, Н. Горішна, Г. Слосанська та ін. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2022. С. 4–6, 56–98. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/25417/1/.pdf>

10. Главацька О.Л., Олійник Г.М. Проектування професійної кар'єри сучасною студентською молоддю. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 40. Том 1. С. 258–262. http://www.aphn-journal.in.ua/archive/40_2021/part_1/43.pdf

11. Каменєва Т. М. Теоретичні основи навчання: навч.-метод. посіб. Київ : МНУЦ, 2018. 282 с.

12. Княжева І.А. Педагогіка: навчальний посібник для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр). Одеса, Університет Ушинського, 2023. 110 с.

13. Менеджмент в освіті: підручник / за ред.проф. В.Крижка. Київ : Освіта України, 2020. 438 с.

14. Нормативно-правова база з питань інклюзивної освіти. URL: <http://www.kharkivosvita.net.ua/document/6248>

15. Організаційні засади діяльності асистента педагога в інклюзивному класі : метод. посіб. / уклад. : О. В. Коган та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 110 с.

16. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.

17. Пальчевський С.С. Педагогіка: навч. посіб. 3-є вид. Київ : Каравела, 2020. 496 с.

18. Пащенко М.І. Педагогіка: навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 228 с.

19. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>

20. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування закладу освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80>

21. Про освіту: Закон України від № 4574-IX від 21.08.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

22. Ратушняк Н.О., Писарчук О.Т., Главацька О.Л. Підготовка педагога до організації інклюзивного освітньо-розвивального середовища. *Вісник науки та*

освіти : електрон. наук. журн. № 8(38) 2025. К. : Наукові перспективи. С. 1688–1699.

23. Теслюк В. М. Розвиток педагогічної майстерності: монографія Київ : ЛПРА-К, 2019. 223 с.

24. Управління закладом освіти: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ : БДПУ, 2020. 603 с.

25. Hlavatska O., Pysarchuk O. Self-education as a factor in preventing professional burnout of teachers in educational institutions. *International review for humans and natural sciences*. Zurich-Switzerland, 2025. P. 63–81.

26. Frick T. W. Education Systems and Technology in 1990, 2020, and Beyond. TechTrends. New York Country, U.S. : Springer New York, 2020. Vol. 64. Issue 5, September. P. 693–703. URL: <https://doi.org/10.1007/s11528-020-00527-y>